

Honderd jaar kapel familie Lievens

Guy Beeusaert

Naar aanleiding van de plechtige herinwijding van "Lievenskapel" in de François Blauweweg op 15 augustus 1989 vond ik het geschikt iets meer uit te wijden over de speciale heiligen die we in deze 100-jarige kapel aantreffen.

Deze eerder grote kapel werd gebouwd door de hereboer Ivo Deblauwe in 1889. Bij de toenmalige inwijding was er een massa volk. Ivo Deblauwe leed aan geraaktheid en bouwde daarom deze "Bede kapel", ter ere van de Heilige Andreas Avellinus (zie verder) en O.L.Vrouw om behoed te worden voor een plotse dood. Tot voor enkele jaren kwamen hiervoor bedevaarten om gevrijwaard te worden van "Attaquen" (beroerten) naar deze kapel.

Binnen in de kapel vinden we het beeld van:

- O.L.Vrouw van Lourdes;
- H. Antonius;
- H. Jozef;
- H. Andreas Avellinus;
- H. Rochus.

Over deze laatste twee heiligen wil ik nu wat verder ingaan:

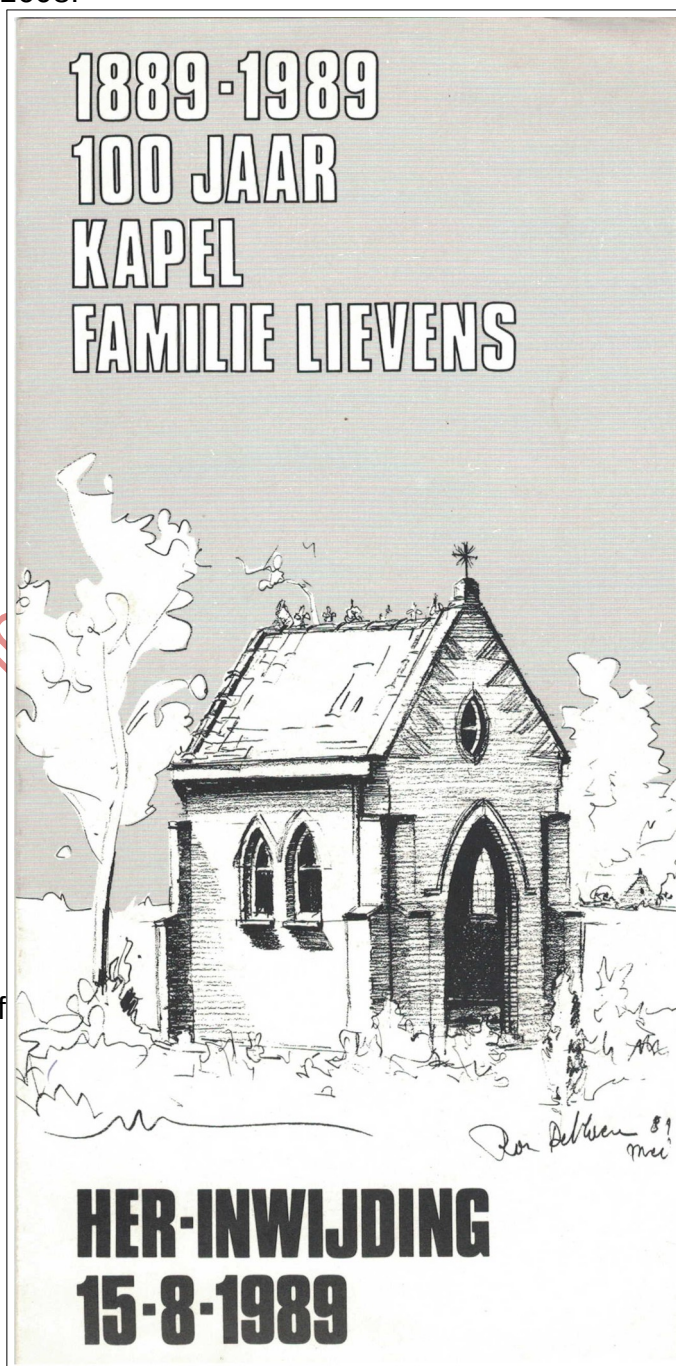
Ten eerste is er de Heilige Andreas Avellinus. Hij werd in 1521 geboren te Castronuovo, in het toenmalig koninkrijk Napels. Hij volgde een opleiding in de rechten in Venetië en in Napels, waarin hij uiteindelijk een doctortitel behaalde. Kort na zijn priesterwijding werd hij verbonden aan de kerkelijke rechtbank als rechtsdeskundige.

Het is in deze hoedanigheid dat hij echt bekeerd wordt. In één van zijn processen had hij leugens aangewend. Later viel zijn oog op een schriftwoord: "n leugenachtige mond doodt de ziel." Deze woorden brachten hem tot inkeer en hij ging biechten bij een pater. Hierbij werd op 27-jarige leeftijd Avellinus volledig bekeerd. Hierdoor gehard kreeg hij de taak, hem opgedragen door een bisschop, om in een vrouwenklooster de tucht, die er erg verslapt was te gaan herstellen. Dit realiseerde hij tot grote ergernis van degene die hij op de tenen had getrapt. Hij werd overvallen en gewond achtergelaten. In het pas opgerichte klooster der Theatijnen werd hij verzorgd, kort daarop trad hij tot deze orde toe. Zo was hij 10 jaar lang novicemeester.

De heilige CAROLUS BORROMEUS nodigde de Theatijnen uit om in zijn diocees de geestelijke vorming van de clerus voor de streek van Lombardije op hun te nemen. Zo werd Avellinus uitgestuurd naar Milaan. Op deze wijze groeide hij uit tot een van de belangrijkste hernieuwers van het katholiek leven in de 16de eeuw. Van hem is een groot aantal brieven in verband met geestelijke leiding bewaard gebleven. Hij overleed tijdens een eucharistieviering op 10 november 1608.

Ten tweede de Heilige Rochus.

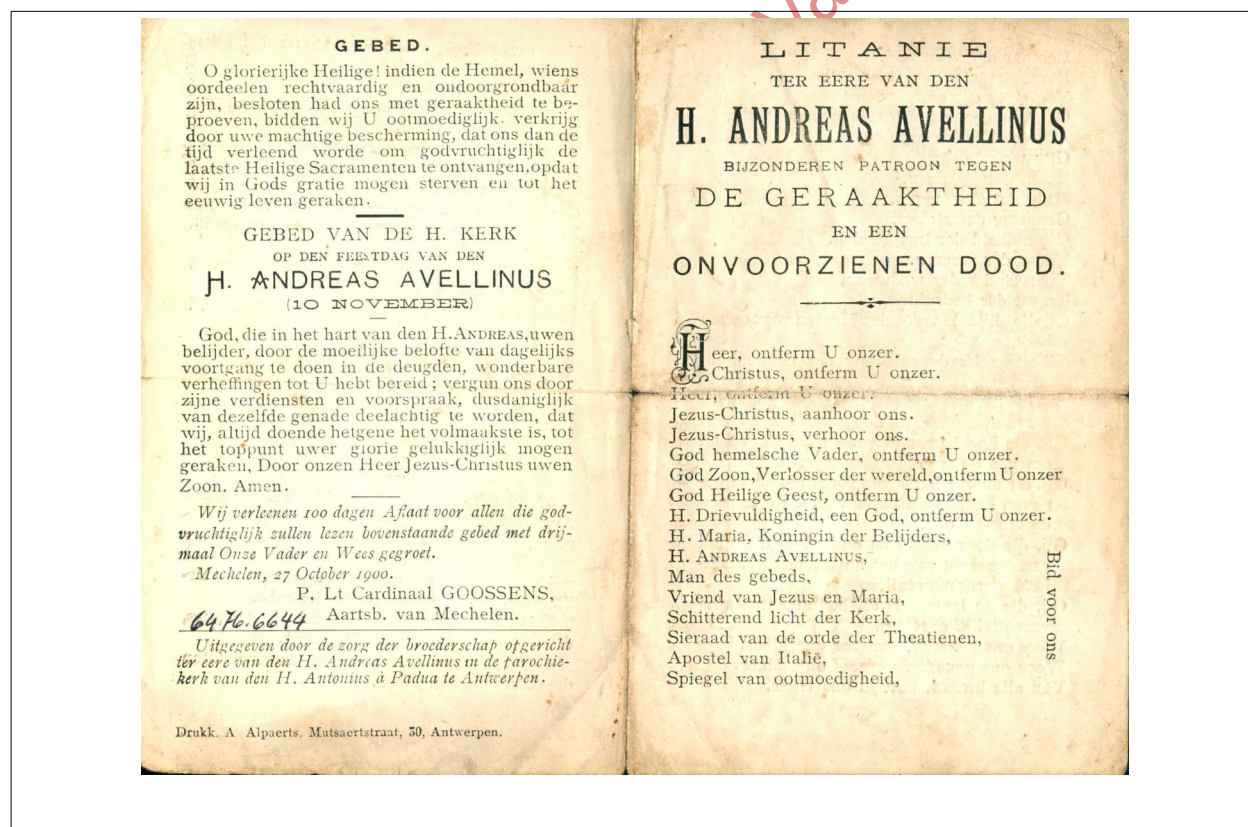
Over zijn precieze geboortedatum is er geen zekerheid, maar er wordt aangenomen dat hij geboren is in het jaar 1295 in Montpellier, als zoon van de stadhouder van het graafschap. Reeds zeer jong bleek dat er met Rochus iets speciaal aan de hand was. Op twaalfjarige leeftijd vaste hij al als geen andere en op zijn zestien trad hij toe tot de derde orde van Franciscus van Assisi, die hij als groot voorbeeld had. Toen hij op twintigjarige leeftijd geconfronteerd werd met de dood van zijn ouders verkocht hij al hun bezittingen en gaf het grootste deel aan de armen en de rest aan zijn oom. Hij trok op bedevaart naar Rome, naar de Heilige Petrus en Paulus. In Noord-Italië aangekomen, werd hij geconfronteerd met de pest. Hij bleef er om de pestlijders te verzorgen. Hij beschikte over wonderlijke kracht want door het plaatsen van een kruisteken op het voorhoofd van de zieke werden ze genezen. Zo trok hij verder tot hij zelf ziek werd. Hij ontvluchtte zijn toenmalig ziekenhuis en ging terug naar zijn geboortestad. Hij was er niet welkom, zij herkenden hem trouwens niet en hij werd uit de stad gejaagd. Een engel verscheen hem en bad hem in een

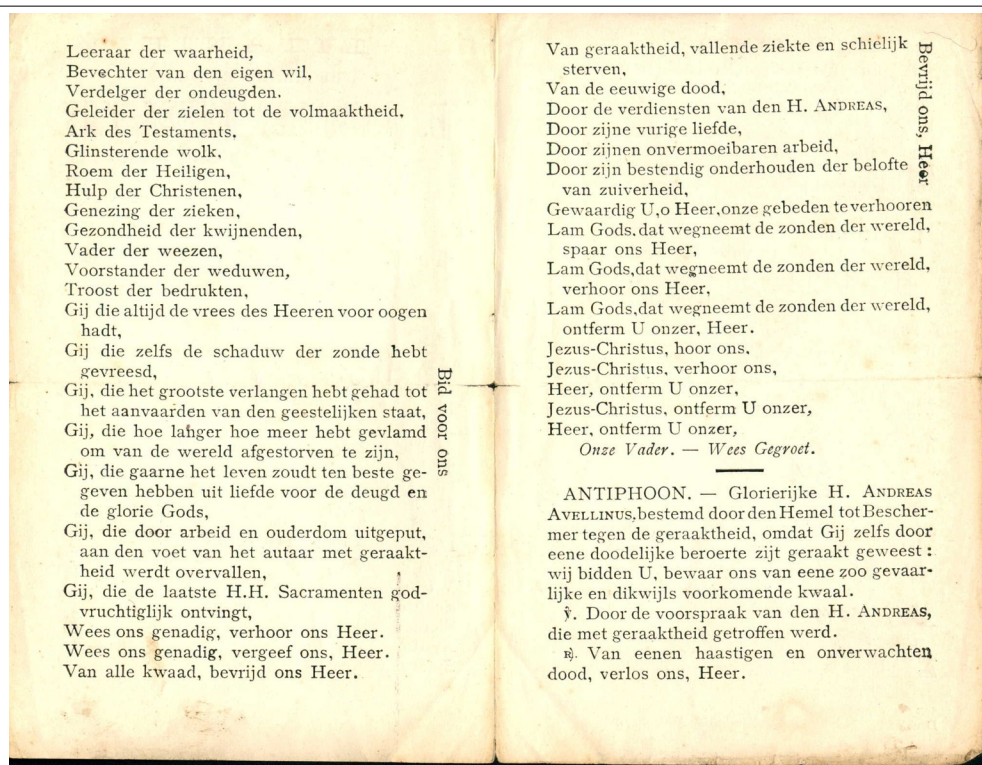

naburige bron te gaan baden om te genezen. Deze bron bestaat heden nog in de omgeving van Piacenza te Corvara.

Een andere versie over zijn terugkeer naar zijn geboortestad is dat Rochus zich ophield in de buurt van een rijke patriciër; ene Gothard Palastrelli, en deze zijn hond bracht Rochus brood. Op het ogenblik dat de eigenaar hier achter kwam, was hij bereid de zieke op te nemen in zijn huis. Rochus weigerde en vroeg hem juist een afdak te bouwen. Hier zou Rochus een verschijning gehad hebben die hem beval terug te keren naar zijn geboortestad. De streek van Montpellier werd te dien tijde ook geteisterd door oorlog. Rochus werd aanzien als een spion en door zijn eigen oom, die stadhouder geworden was nadat Rochus zijn vader overleden was, gevangen gezet. Hier verbleef hij vijf jaren tot hij er overleed. Kort voor zijn dood kreeg hij in de gevangenis een verschijning die hem tot patroon in de pesttijd verhief.

We schrijven 16 augustus 1327; kort hierna vernam zijn oom wie de gevangene werkelijk was. Als direct gevolg hiervan kreeg Rochus een grootse begraving en werd er een kerk voor hem gebouwd.

De litanie ter ere van de Heilige Andreas Avellinus (bron: DAMS Antwerpen)

Bij ons wordt de heilige Rochus vooral in de streek van Deerlijk vereerd, meer bepaald op de Pladijshoek (nu St.-Lodewijk Deerlijk).

Bij de herinwijding van de kapel hadden wij als Heemkundige Kring, bij monde van de Heer George Vandewalle, een kleine tekst klaar, doch de slechte weersomstandigheden lieten ons niet toe dit ter plaatse te brengen, vandaar dat wij deze tekst in ons jaarboek opgenomen hebben.

Toen ik vele jaren geleden eens met mijn wagen ergens voorbij een kapel kwam gereden, vroeg mij één van mijn kinders die reeds een beetje brabbelen kon (ik weet niet meer of het een hij of een zij was) : "Papa, een kleine kerk?" Wellicht had de peuter, omwille van het kruis dat op ieder kapel staat, de betekenis ervan begrepen: een gebouwtje om er te bidden. Dat is het dan ook, maar dan feitelijk ook alles wat in de kapel gedaan wordt: bidden; dat in tegenstelling met het veel ruimere kerk-gebouw, waar naast gebed ook de H. Eucharistie wordt opgedragen, waar gepredikt wordt, waar heel wat sacramenten toegediend worden, waar de begrafenisplechtigheden plaats hebben en waar vroeger rond practisch alle kerken ook overleden werden begraven.

Naast dit onderscheid zijn er nog ruime verschillen vast te stellen. Een kerk wordt gebouwd voor en door de ganse parochiegemeenschap om voor gans deze gemeenschap de parochiale diensten te kunnen uitoefenen en dit door vaste bedienaars en personeel: parochiepriesters, koster, kerkbaljuw. Een kapel daarentegen wordt opgericht door een enkeling, een gezin, op de eigen grond. Van bedienaars of personeel is er geen sprake. Ze wordt gebouwd uit dankbaarheid (Dankkapel). De oprichting ervan schiet wortel in het diep geloof van ons Volk waarvan ze er de getuigenis zijn. Vlaanderen was rijk aan kapelletjes, is er nog rijk aan. Doch omwille van de vele wegeaanleg, wegenverbreding, rechtekking van banen, ook door het overlijden van de bezorgde eigenaar-bouwheer, zijn er heel wat in verval geraakt of eenvoudig verdwenen.

Het is de verdienste van heel wat Heemkundige Kringen, ook aan heemschut te doen en in de mate van het mogelijke te helpen om deze symbolen van diep geloof te redden. Kapelletjes zijn inderdaad monumenten van volksdevotie, ze behoren tot ons volkse patrimonium. De Heemkundige Kring Karel van de Poele is uiterst tevreden maar vooral zeer dankbaar om de heropfrissing van deze kapel. De Kring wenst proficiat aan mevrouw Lievens die niet alleen deze opknapbeurt liet uitvoeren maar er ook financiële middelen voor te beschikking stelde. Als dusdanig is en blijft deze kapel een getuigenis van ons levende geloof, en dit jammer genoeg, in tegenstelling met sommige andere kapellen die in hun verhakkelde toestand eerder een symbool zijn van de achteruitgang er van.

De Heemkundige Kring hoopt dat deze opknapbeurt en deze herinwijding een aanwakkering moge zijn om andere kapellen van verdere aftakeling te behoeden. Meteen nemen wij de gelegenheid te baat om iedereen te bedanken die bijdraagt en bijgedragen heeft tot het onderhoud, de versiering en de opknap van onze andere Lichterveldse kapelletjes.

Mevrouw Lievens en familie, in naam van de Heemkundige Kring Karel van de Poele, onze proficiat, onze gewaardeerde dank.

Bronnen

Georges Vandewalle (heemkundige)

Karel Vangheluwe (onderwijzer op rust)
Kapelletjeskroniek der laatste eeuw

Roger Slosse
"Waar men gaat langs Vlaamse Wegen" - Volksdevotie in West-Vlaanderen, Deel II

Wilhelm Schamoni
Het werkelijk gezicht der Heiligen, Desclée-De Brouwer, 1955